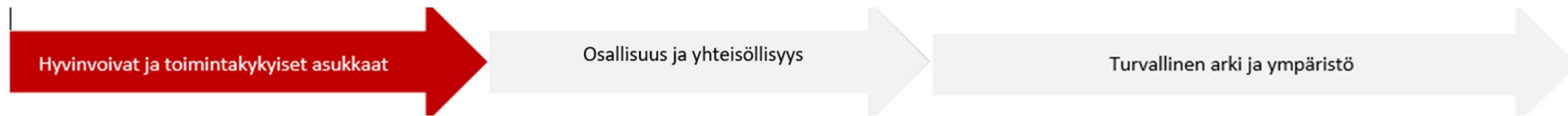

Liperin kunnan hyvinvointisuunnitelman 2025–2028 arviointi

Ohjeet:

- Vuosittainen väliarviointi tehdään jokaisen vuoden helmikuussa, jotta se ehtii maaliskuun valtuustoon.
- Sanallinen kuvaus toiminnan toteutumisesta kirjataan sille varattuun kenttää toimialoittain. Toimialojen johtajat vastaavat arvioinnin toteutumisesta. Hyvinvointijohtaja tai hänen nimeämänsä henkilö vastaa toimialojen ulkopuolisten arviointien ajantasaisuudesta (mm. neuvostot).
- Indikaattoritiedot päivitetään niiden julkaisun mukaan, tarkistetaan vuosittain helmikuussa. Tästä huolehtii hyvinvointijohtaja tai hänen nimeämänsä henkilö. Indikaattori merkitään punaisella tai vihreällä värillä riippuen siitä, onko tavoitteeseen päästy.
- Laajasta väliarvioinnista vuonna 2027 kirjoitetaan raportti. Raportti kootaan tehtyjen arviointien perusteella ja siitä vastaa hyvinvointijohtaja tai hänen nimeämänsä henkilö.
- Vuoden 2028 arviointi liitetään osaksi seuraavaa laajaa hyvinvointikertomusta.
- Vuonna 2028 tehdään loppuarviointi. Arvioinnin koonnista vastaa hyvinvointijohtaja tai hänen nimeämänsä henkilö.

Liite 1. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet.

Tavoite 1: Jokaisella on mahdollisuus läpi elämän: Parantaa elintapojaan arjen valinnoilla

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Liikkuva koulu- toimintaa ja koulujen Move!-prosessia sekä terveystuokioita ohjauksella kouluilla kehitetään. Luodaan vakiintuneet toimintamallit hankkeen päättymisen jälkeen.	Vapaa-aikapalvelut, perusopetus, hyvinvointipalvelut	Hankerahoituksen jatkumisen myötä 2027 asti. 2028 vakiintuneiden käytäntöjen luominen.	Kouluterveyskysely (THL): Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (Move!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2024: 39,6 %) 2025: 27,3 %
Väliarviointi 2026 (toimenpiteet 2025): Hankerahoitus saatu toiselle toimintavuodelle lukuvuodeksi 2025-2026. Keskitytty etenkin yläkoulun Move! -prosessiin, liikuntaneuvonnan kehittämiseen sekä kehitetty toimintamallia yhteistyössä vastuutahojen ja hyvinvointialueen kanssa. Terveystuokion ohjaaja mukana yläkoulun MOVE-testeissä ja antaa jokaiselle henkilökohtaisen palautteen.			Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (Move!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2024: 44,1 %) 2025: 33,1 %
Laaja väliarviointi 2027 (toimenpiteet 2026):			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2023: 24 %) 2025: 22 %
Loppuarviointi 2029:			Muut: Koulu-PT liikuntaneuvonnan asiakasmäärät vuosittain. 2025: 3

<p>Ruokakasvatuksen työryhmän toiminta vakiinnutetaan ja toimintaa tehostetaan viestinnässä ja teemaviikoilla. Ruokakasvatus-teemaviikkoja järjestetään yhdessä lasten ja nuorten kanssa kouluilla, vapaa-aikapalveluissa ja varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Perusopetus ja vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus, ravitsemuspalvelut, viestintä.</p>		<p>Kouluterveyskysely (THL): Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2025: 30 %</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Ruokakasvatustyöryhmä kokoontunut kolme kertaa v.2025, yksi kokous laajennutulla työryhmällä. Varhaiskasvatuksessa ja kouluilla tehty ruokakasvatuksen Nykytila.fi- arviointia. Viestintää tehostettu mm. laatimalla kuvitetut ruokalistat päiväkoteihin ja kouluissa ruokalistat nostettu enemmän esille sekä laitettu kunnan verkkosivuille. Erilaisia teemaviikkoja ja tapahtumia vietetty, mm. Ruokakasvatusviikko ja hävikkiruokaviikko sekä yhteistyötä vanhempien kanssa lisätty varhaiskasvatuksessa. Neuvokas perhe koulutukset elintapoihin ja ruokatottumuksiin liittyen järjestetty varhaiskasvatuksen henkilöstölle sekä esihenkilöille hyvinvointipedagogiikan johtamiseen liittyen syksyllä 2025.</p>			<p>Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista 2025: 46 %</p> <p>Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista 2025: 38 %</p>
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>			<p>FinLapset (THL): Ylipainon yleisyys (%) 13-16- vuotiaat (2023: 13-16v. pojat 26 %, tytöt 27 %) 2025: Ei tuloksia vielä</p>
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			<p>Ylipainon yleisyys (%) 7-12- vuotiailla (2023: 7-12 v. pojat 28 %, tytöt 17 %) 2025: Ei tuloksia vielä</p>
<p>Hävikkiruuan hyödyntäminen vakiinnutetaan hyvinvointipalveluiden toimialueella.</p>	<p>Ravitsemuspalvelut, hyvinvointipalvelut, varhaiskasvatus.</p>	<p>Selvitetään toiminnan laajentamista 2025-2026</p>	<p>Ylipainon yleisyys (%) 2-6- vuotiailla (2023: 2-6 v. pojat 24 %, tytöt 14 %) 2025: Ei tuloksia vielä</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Hävikkiruokaviikko pidetty varhaiskasvatuksessa ja hävikistä keskusteltu. Hävikkiruuan ostamisen ohjeita tarkennettu varhaiskasvatuksessa. Hävikkiruuan jakelua jatkettu nuorisotiloissa ruokapalveluiden kanssa. Nuokkari tarjonnut aamupuuron kerran viikossa. Seurakunnan diakonia- toimintaan jaettu hävikkiruokaa.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			

<p>Osallistutaan maakunnalliseen Voimaa vanhuuteen-ikäkkäiden terveystoimintaohjelmaan. Liperin Ikiliikkujat-hankkeessa lisätään ikäihmisten arkiaktiivisuutta ja omaehtoista liikkumista. Toiminnat vakiinnutetaan hankekauden jälkeen.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut</p>	<p>2025 -2027</p>	<p>Sotkanet: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä (2024: 213,2) 2025: Ei tuloksia saatavilla</p>
<p>Väliarviointi 2026:(toimenpiteet 2025) Liperin valittu mukaan Voimaa Vanhuuteen –ohjelmaan sekä Liperin ikiliikkujat –hankkeessa haettu kolmannen eli viimeisen vuoden hankerahoitusta vuodeksi 2026. Käynnistetty Voimaa vanhuuteen ohjelman mukaiset VoiTas-ryhmät, koulutettu vertaisohjaajia sekä ulkoiluystäviä. Lisätty vertaisohjattuja liikuntaryhmiä sekä saatu käynnistettyä ulkoiluystävää toimintaa.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Tehdään liikunnan olosuhdeohjelman mukaisia investointeja ja liikuntapaikkojen kehittämistä talousarvion puitteissa. Toteutetaan Jyrin urheilualueelle uusi huoltorakennus.</p>	<p>Elinympäristöpalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Jyrin urheilualueelle on toteutettu uusi huoltorakennus. Rakennus valmistui pääosin, mutta viimeistely jää keväälle 2026</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			

<p>Perusopetuksessa järjestetään elintapateemoilla (uni, liikunta, ravinto, ruutuaika, päihteet ja pelihaitat) vanhempainiltoja sekä kodin ja koulun yhteistyötapahtumia. Teemat ovat osana perheiden kanssa käytäviä keskusteluja ja osana yksilöllisen opiskeluhoiton aloittamista Lapset puheeksi-keskustelun kautta.</p>	<p>Perusopetus</p>	<p>2025 -2028</p>	<p>Kouluterveyskysely (THL): Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) 2025: 11 %</p> <p>TEA-viisari: Perusopetus, Yhteiset käytännöt, Tupakka- ja nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön ehkäisy (2023: 87) 2025: Ei tuloksia satavilla</p> <p>Päihteiden ja pelaamisen toimintamallien koulutukset: toteutuneet koulutukset, kpl. 2025: 5</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Kouluissa järjestettiin perheiden päiviä, kodin ja koulun päiviä ym. Teemat olleet esille kodin ja koulun päivissä Liperissä, Viinjärvellä, Mattisenlahdessa ja Salokylässä. Syksyn vanhempainilta jouduttiin perumaan, koska ilmoittautuneita ei ollut.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2028:</p>			
<p>Päihteiden ja pelaamisen puheeksioton toimintamalleja kehitetään. Toimintamallit otetaan koulutusten myötä kaikkien toimialojen käytännöksi.</p>	<p>Perusopetus, varhaiskasvatus, vapaa-aikapalvelut, työllisyyspalvelut, hyvinvointipalvelut, hallinto</p>	<p>2025-2028</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Työllisyyspalvelujen henkilöstö on osallistunut 2 x ½ päivän koulutuksiin. Puheeksiotto on rutiinotoimenpide asiakasvastaanotoilla. Vapaa-aikapalvelujen henkilöstöstä osallistuttu koulutuksiin. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutettiin vuoden 2025 aikana. Päihteiden ja pelaamisen puheeksioton toimintamallin materiaali ja puheeksiottokortit on jaettu jokaiseen varhaiskasvatuksen yksikköön. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on koulutettu toimintamallin käyttöön. Varhaiskasvatuksessa on tehty satunnaisia puheeksiottoja silloin, jos huoli on herännyt. Neuvokas perhe- menetelmä käytössä varhaiskasvatuksessa ja siellä käytössä materiaalia ruutuaikaan ja pelaamiseen liittyen.</p>			

<p>Valmistuva Päihde- ja pelikasvatusopas otetaan käyttöön ja hyödynnetään sen uusia menetelmiä ja toimintamalleja soveltuvin osin.</p>	<p>Perusopetus, varhaiskasvatus, vapaa-aikapalvelut, työllisyyspalvelut, hyvinvointipalvelut, hallinto</p>	<p>Perusopetus, varhaiskasvatus, vapaa-aikapalvelut, työllisyyspalvelut, hyvinvointipalvelut, hallinto</p>	<p>Päihde- ja pelikasvatuksen sisällyttäminen ohjaaviin asiakirjoihin.</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Vapaa-aikapalveluissa jaettu tiedoksi linkit oppaaseen. Peli- ja päihdekasvatusoppaan materiaaleja on hyödynnetty varhaiskasvatuksen arjessa digikasvatuksen toimintatuokioilla. Oppaan materiaalit sopivat pääosin esikoulukäisille, mutta soveltaen myös pienemmille. Hyvinvointipedagogit muistuttelevat peli- ja päihdekasvatusoppaasta säännöllisesti toimintakauden aikana (mm. mediataitoviikko helmikuussa, peliviikko marraskuussa). THL:n digisuositukset jaettu henkilökunnalle, joiden huomioiminen arjessa on tärkeää, mikäli lapsi käyttää digilaitteita sekä varhaiskasvatuksessa että vapaa-ajalla.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2028:</p>			
<p>Elinkeinoelämän edustaja pyydetään mukaan ennaltaehkäisevän päihdetyön koordinaatioryhmään.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut, Lipertek Oy</p>	<p>2026</p>	
<p>Väliarviointi 2026: Ei toimenpiteitä.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			

Tavoite 2: Ylläpitää mielen hyvinvointiaan ja vahvistaa elämäntaitojaan

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
<p>Varhaiskasvatuskäisten vuorovaikutus- ja tunnetaitoja vahvistetaan. Tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan yksiköiden toimintasuunnitelmiin.</p>	<p>Varhaiskasvatus.</p>	<p>2025-2028</p>	
<p>Väliarviointi 2026 (toimenpiteet 2025): Sensitiivistä vuorovaikutusta on kehitetty varhaiskasvatuksessa. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistavia toimintatuokioita toteutetaan jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä säännöllisesti. Tähän liittyen myös huoltajille on tehty kysely. Tavoitteiden ja toimenpiteiden kirjaaminen toimintasuunnitelmiin kesken.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027 (toimenpiteet 2026):</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Lapset puheeksi-menetelmä otetaan käyttöön varhaiskasvatuksessa ja menetelmää hyödynnetään perusopetuksessa osana yksilöllistä opiskeluhoitoa.</p>	<p>Varhaiskasvatus, perusopetus.</p>	<p>Toiminnan vakiinnuttaminen 2025-2028</p>	<p>Muut: Lapset puheeksi-menetelmä käytössä varhaiskasvatuksessa ja opiskeluhoitossa: pidetyt keskustelut kpl</p>

<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Lapset puheeksi- menetelmäkoulutus järjestetty syksyllä vakan henkilöstölle, 5 osallistujaa. Varhaiskasvatuksessa Lapset puheeksi-keskustelua tarjotaan perheille koulutetun henkilöstöresurssin puitteissa. Tarvittaessa keskustelu aina järjestyy. Kehitteillä malli, joka mukailee perusopetuksessa käytössä olevaa toimintatapaa (tiivistetty lomake).</p>		<p>Valmistavan opetuksen toteutuneet läsnäolokuukaudet 2025: 185</p> <p>Annetut S2- tunnit, lukumäärä 2025: 657</p>
<p>Laaja väliarviointi 2027 (toimenpiteet 2026):</p>		
<p>Väliarviointi 2028:</p>		
<p>Loppuarviointi 2029:</p>		
<p>Hyödynnetään kunnan omien Nepsy-valmentajien osaamista eri toimialoilla.</p>		
<p>Perusopetus, varhaiskasvatus, hyvinvointipalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	
<p>Väliarviointi 2026 (toimenpiteet 2025): Nepsy-valmentajien osaamisen hyödyntämistä osana syksyllä 2025 alkanutta Kirjo-hanketta. Kirjohankkeessa mukana myös varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunniteltu nepsy-valmentajien pajapäivää, työ kesken.</p>		
<p>Laaja väliarviointi 2027 (toimenpiteet 2026):</p>		
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>		

<p>8. luokan tunne- ja turvataitojen opetussuunnitelma päivitetään moniammatillisena yhteistyönä yhdessä oppilasedustajien kanssa. Päihde- ja pelikasvatustunnit sisällytetään opetussuunnitelmaan.</p>	<p>Perusopetus ja vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut</p>	<p>Opetussuunnitelman päivitys 2025–2026</p>	<p>Kouluterveyskysely (THL): Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2025: 89 %</p> <p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista 2025: 62 %</p> <p>Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista 2025: 24 %</p> <p>Korkea positiivinen mielenterveys, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2023: 12) 2025: 10</p>
<p>Väliarviointi 2026 (toimenpiteet 2025): Päihde- ja pelikasvatustunnit ovat olleet osana ryhmätysohjelmia 7-luokkalaisten osana koulunuorisotyötä. Tunnit jatkuvat samalla tavalla. Tunne- ja turvataitojen opetussuunnitelmaa päivitetään 2026 perusopetuksessa.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027 (toimenpiteet 2026):</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Aloitetaan päihde- ja pelikasvatustunnit 5. ja 6. luokkalaisten.</p>	<p>Perusopetus</p>	<p>Syyskuu 2025 alkaen</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Ei toimenpiteitä. 5. ja 6. lk. pelikasvatustunnit alkamassa helmikuussa 2026 hyvinvointipedagogien toimesta. Kaikki koulut käydään kevätlukukaudella 2026.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027 (toimenpiteet 2026):</p>			

Digitaalisen nuorisokortin käyttöä monipuolistetaan yhteistyössä kunnan palvelujen ja yritysten kanssa.	Vapaa-aikapalvelut, Lipertek Oy	Selvitys vuonna 2025 Käyttöönotto 2026	Asiakaspalaute.
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Selvitetty käyttöönottoa. Asia ei ole toistaiseksi edennyt.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			

Tavoite 3: Vahvistaa toiminta- ja työkykyään

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Nuorten arkitarvikekeräys vakiinnutetaan ja viestitään asiasta.	Vapaa-aikapalvelut, viestintä	2025-2028	Arkitarvikekeräyksen vakiintuminen: tarvikkeita saaneet nuoret /vuosi 2025: 10
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Arkitarvikekeräys toteutettu kaikille kuntalaisille avoimena. Tarvikkeita saatu hyvin nuorille jaettavaksi.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Lisätään toiminnallista oppimista ja kiinnitetään huomiota oppitunneilla työskentelyn tauottamiseen.	Perusopetus.	2025 -2028	

Laaja väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Toiminnallisen oppimisen koulutukset kaikilla kouluilla toteutettu syksyllä 2025.			Oman henkilöstön kautta toteutettujen tyhy-päivien lukumäärä
Väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Tyhy-päivien toteuttamisessa hyödynnetään kunnan henkilöstön osaamista mahdollisuuksien mukaan.	Vapaa-aikapalvelut, henkilöstöpalvelut, hyvinvointipalvelut	2025-2028	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Lintrassa henkilöstöliikunnan kohdalla tuotu esiin mahdollisuus terveystoiminnanohjaajan osaamisen hyödyntämisestä Tyhy-päivissä. Muutama työyhteisö hyödyntänyt mahdollisuutta.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			

<p>Työhyvinvointia seurataan aktiivisesti ja pyritään lisäämään. Kuormitus- ja voimavaratekijöiden tunnistamista tehostetaan. Työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn tukemisen yhteistyötä työterveyshuollon kanssa kehitetään.</p>	<p>Henkilöstöpalvelut</p>	<p>Kevan työhyvinvointikysely 2025 ja 2027. Työterveyshuollon vuosittaiset osa- ja vuosikatsaukset, neljä kertaa vuodessa toteutettava työterveyshuollon yhteistyötapaamiset ja sairauspoissaolojen seuranta.</p>	<p>Kevan työhyvinvointikysely koko henkilöstölle joka toinen vuosi. 2025: Kyllä</p> <p>Työhyvinvointiin liittyvät työterveyshuollon raportointi ja yhteisötapaamiset.</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Kevan työhyvinvointikysely 2025.</p>			<p>Kuukausittain toteutettava sairauspoissaolojen seuranta.</p>
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Keitetään työhönvalmennusta, työkyvyn selvittämistä sekä tukea ja palveluihin ohjausta yhteistyössä sotien kanssa. Työllisyyspalveluissa tehdään tarvelähtöisiä palveluhankintoja.</p>	<p>Työllisyyspalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	<p>Työkyvyn selvittelyt: asiakasmäärät ja eteneminen palveluissa.</p> <p>Asiakaspalaute</p> <p>Työhönvalmennuksen läpikäyneet henkilöt (lkm)</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Työhönvalmennuksen työnjakoa eri toimijoiden kesken on selkeytetty. Rinnalle otettu uravalmennusryhmät ja myöhemmin ns. toiminnallinen uravalmennus, joista on saatu kiittävää asiakaspalautetta. Yhteistyössä sotien kanssa pyritään erityisesti matalan kynnyksen mt-palveluiden saatavuuteen nuorille työnhakijoille. Tarvelähtöiset hankinnat ovat olleet pääasiassa työnhakijoille hankittuja matkakortteja ja työelämän osaamiskortteja. Palvelukarttaa kuvataan parhaillaan henkilöstön työn tueksi.</p>			

Laaja väliarviointi 2027:

Väliarviointi 2028:

Loppuarviointi 2029:

--

Tavoite 4: Kokea hyvää terveyttä

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
<p>Kehitetään liikuntaneuvonnan vaikutusten arviointia terveyden kannalta liian vähän liikkujille ottamalla käyttöön Hyviö-työkalu sekä kuntotestauksen mahdollisuus.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus, hyvinvointipalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	<p>Liikuntaneuvontaan osallistuvien määrä 2025: 25</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Hyviö -työkalu otettu käyttöön liikuntaneuvonnassa. Kuntotestaus mahdollista liikuntaneuvontaprosessissa. Toimenpide kesken varhaiskasvatuksessa.</p>			<p>Liikuntaneuvonnan vaikutusten arviointi Hyviö-työkalua hyödyntäen.</p>
<p>Laaja väliarviointi 2027(toimenpiteet 2026):</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			

Tavoite 1: Yhteisöt ja yhteisöllisyys mahdollistavat: Kuulumisen itselleen merkitykselliseen yhteisöön

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Laaditaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset toimintasuunnitelmat jokaiseen yksikköön lasten osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus huomioiden.	Varhaiskasvatus.	2025 laadinta 2025-2028 arviointi	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Kaikkiin yksiköihin laadittu toimintasuunnitelmat ja hyväksytyt hyvinvointilautakunnassa 2025.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			

<p>Laaditaan ryhmäyttämisen toimintamalli alakouluihin. Varmistetaan ryhmäyttämisen toimenpiteet luokkarakenteen muuttuessa.</p>	<p>Perusopetus, vapaa-aikapalvelut</p>	<p>2025 toimintamallin laatiminen 2026 käyttöönotto</p>	<p>Kouluterveyskysely (THL): Pitää koulunkäynnistä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2023: 77 %) 2025: 71 %</p> <p>Pitää koulunkäynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2023: 58 %) 2025: 43 %</p> <p>Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla (summaindikaattori) 2025: 28</p> <p>Muut: Perhenuokkarit kpl/vuosi 2025: 6</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Ei toteutunut vielä. Lukuvuonna 2025-2026 on kiinnitetty erityisesti huomiota luokkarakenteen muutosten yhteydessä pidettäviin ryhmäytyksiin. Viestintää luokkarakenteenmuutoksista on tehostettu. Koulunuorisotyöntekijää pyritään tiedottamaan aina luokkarakenteiden muuttuessa. Automaattiseen tiedonkulkuun pääsemiseen ja aikataulujen löytymiseen opetuksen lomassa on kuitenkin vielä tehtävää.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Tiivistetään nuorisotyön ja kodin välistä yhteistyötä, perhenuokkareiden järjestäminen vakiinnutetaan nuorisotyön vuosikelloon.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Perhenuokkarit ovat säännöllinen osa nuorisotyön toimintaa.</p>			

<p>Pyritään lisäämään 16-28-vuotiaiden nuorten kiinnittymistä nuorisotyön palveluihin. Aloitetaan avoimen nuorisotyön jalkautuminen 2. asteen oppilaitoksiin ja tiivistetään näin yhteistyötä.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut, työllisyyspalvelut</p>	<p>2025 toimintamallin rakentaminen 2026 toteutus</p>	<p>2.asteen oppilaitoksiin jalkautumisen määrät 2025: 4</p> <p>Nuorten olkkari-iltojen osallistujamäärät/v. 2025: 566</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Jalkautuminen toteutunut suunnitellusti etsivän nuorisotyön puolelta. 16-28-vuotiaille jatkettu Nuorten Olkkaria Ylämyllyn nuorisotilalla.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027))</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Tehdään nuorisotyön palvelut näkyväksi vuosittaisella markkinointitapahtumalla.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut</p>	<p>Vuosittain nuorisotyön viikolla</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Ei toteutunut vuoden 2025 nuorisotyön viikolla.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			

<p>Valitaan yhteisöllisyyden vahvistaminen kunnan teemavuodeksi kerran valtuustokauden aikana yhteistyössä vaikuttamistoimielinten ja yrittäjien kanssa.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut, Lipertek Oy, viestintä</p>	<p>2025 suunnittelu 2026-2027 toteutus</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Ei toteutunut teemavuotena.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Rakennetaan nuorten paikka yhteistyössä elinkeinoelämän ja nuorten kanssa.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut, elinympäristöpalvelut, hyvinvointipalvelupalvelut</p>	<p>2025</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Nuorten paikka valmistunut ja otettu käyttöön syksyllä 2025.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			

<p>Kehitetään työllisyyspalveluiden valmennuspalveluja ja selvitetään mahdollisuuksia välityömarkkinoiden vahvistamiseksi työllisyysalueella. Edistetään työllistymistä 3. sektorilla.</p>	<p>Työllisyyspalvelut</p>	<p>2025 valmistelu 2026 toteutus 2025-2028 3. sektorin työllistymisten edistäminen</p>	<p>Työnhakija-asiakkaiden eteneminen/määrät välityömarkkinoille (yhdistykset ja kunnan omat toimet) osana työllisyyspolkua.</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Uutena palveluna kunnan oma uravalmennus. TNO-hankkeen (Luotsi) palvelumallia juurrutetaan Liperiin soveltuvin osin (mm. nuorten monialainen yhteispalvelu). Välityömarkkinoiden kehittäminen keskitetään TOIMI-hankkeen ympärille. Liperissä avainasemassa valmennusympäristö Duunipaja sekä yritysyhteistyö ja uudet taloudelliset tukimuodot. Hanke aloittaa 1.3.2026.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Laaditaan Ylämyllyn alueen kehittämissuunnitelma yhteistyössä ja osallistaen alueen elinkeinoelämää, asukkaita ja eri sidosryhmiä.</p>	<p>Hallinto, elinympäristöpalvelut, hyvinvointipalvelut, Lipertek Oy</p>	<p>2025 suunnitelman laatiminen</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Järjestettiin runsaasti yleisötyöpajoja ja asukaskuulemisia, kyselyitä sekä yritystyöpajoja. Tehtiin VOXIT-kysely, lasten ja nuorten kuulemisia, Nuorisovaltuuston kuuleminen. Asukaskysely (forms) 27.2.-24.3.2025. Avoin työpaja 10.6.2025 (n. 30 osallistujaa) + yritystyöpaja 10.6.2025 (5 osallistujaa). Avoin työpaja 28.8.2025 (n. 16 kuntalaista + 4 henkilöstöä). Voxit-keskustelu 8.-28.8.2025 (535 osallistujaa)</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			

Toteutetaan Liperin juhluvuosi kuntalaisia laajasti osallistaen ja eri ikäluokat huomioiden.	Hallinto	2025	Juhlavuoden tapahtumien määrä 2025: yli 70 tapahtumaa
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025)</p> <p>Liperin kunnan 150-vuotisjuhluvuotta juhlittiin kymmenien kulttuuri-, liikunta- ja muiden tapahtumien merkeissä. Juhlavuosi toteutettiin kuntalaisia laajasti osallistaen ja eri ikäluokat huomioiden. Tapahtumat tavoittivat kunnan asukkaiden lisäksi mökkiläisiä, matkailijoita ja lähikuntien asukkaita. Juhlavuoden aloituksena järjestettiin Ekumeeninen jumalanpalvelus (tammikuu), n. 200 osallistujaa. Ystävyystapahtuma kuntalaisille ja vastaanottokeskuksen asukkaille, (helmikuu), n. 250-300 osallistujaa. Perheiden talvirieha Pärnävaaralla, (maaliskuu), n. 2000 kävijää. Vapputapahtuma (600 hlö) ja juhluvuoden perhepyöräily ja pyöräilyreitistöjen avaus, (n. 40 hlö). Lisäksi iso nuorten bänditapahtuma (n. 300 hlö) ja mm. lasten kulttuurikuukausi varhaiskasvatuksessa (toukokuu). Juhlavaluusto, Susel Cup ja Lavatanssi Tripla -kilpailut sekä Liperin Tanssii tuttujien kanssa (kesäkuu). Kesäkuussa myös Suomen vahvin semifinaali ja Truckmeeting. Mökkiläisten konserttitanssit, (n. 150-180 hlö), Harrasteajoneuvotapahtuma, Suvi soi Liperissä -konsertteja ja ensi-ilta 150 vuotta yhteistä leipää -esityssarjasta. Ylämyllyn Yllätys vieraili Tanskan ystävyyskunnassa nuorten urheilutapahtumassa, (heinäkuu). Viinijärven aarrejahti, Ylämyllyn Yllätyksen 80-v. juhlat ja Yllätys-olympialaiset. Harrastemessut "150 tapaa harrastaa Liperissä" Patteriston yksiköllä, n 350 kävijää. (elokuu). Syyskuussa Paloaukeapäivä kutsuvieraille, Leipäpäivä (n. 7000 kävijää) ja samalla Hakoja, tonkkia ja veteraanikoneita. Lokakuussa vanhusten viikko, mummodisko ja juhlakonsertti. Lisäksi Lykkyä-konsertti juhluvuoden teemalla, n. 450 kävijää. Ystävyyskunnasta Saksan Büchenista vierailijoita. Myös Liperi-teemainen kirjailijapaneeli ja Suvi soi -konserttisarjan päätös, Otto Koistinen 100 vuotta -kantelekonsertti, n. 750 kävijää. Lasten tapahtuma pidettiin marraskuussa, n. 850 kävijää, samalla juhlistettiin Liperin Lapsiystävällinen kunta -tunnustusta. Joulukuussa kuntalaisten jouluruokailu (n. 900 kävijää) ja itsenäisyyspäivän kirkkokonsertti yhteistyössä ev.lut. seurakunnan kanssa.</p>			Myönnettyjen tapahtuma-avustusten määrä €, kpl 2025: n. 30 kpl
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028:			
Loppuarviointi 2029:			

Tavoite 2. Yhteisöt ja yhteisöllisyys mahdollistavat: Kiinnittymisen yhteiskuntaan

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Vakiinnutetaan lapsiparlamenttitoiminta ja lasten ja nuorten kuulemista edistävän yhteistyöryhmän toiminta.	Vapaa-aikapalvelut, perusopetus, hyvinvointipalvelut, elinympäristöpalvelut	Tapaamiset kaksi kertaa vuodessa. 2025 toimintojen vakiinnuttaminen.	Muut: Yhteistyöryhmän tapaamiset/vuosi
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Lapsiparlamentti kokoontunut lasten oikeuksien viikolla marraskuussa 2025. Toimintojen vakiinnuttaminen kesken.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			

Kehitetään ja jalkautetaan jalkautuvan nuorisotyön vapaaehtoistoiminnan koordinoitua.	Vapaa-aikapalvelut	2025 mallin vakiinnuttaminen Vuosikellon mukainen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen.	Jalkautuvan nuorisotyön kehittäminen, jalkautumiskerrat/vuosi 2025: 20
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Jalkautuvan nuorisotyön vapaaehtoistoiminnan koordinoitua toteutetaan suunnitelmallisesti. Jalkautumiskertoja oli 20 ja niissä kohdattuja nuoria 539. Toimintoihin osallistuneiden vapaaehtoisten määrä oli 33.</p>			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Laaditaan kulttuuriohjelma, jossa tarkastellaan kulttuuripalveluita hyvinvointinäkökulmasta.	Vapaa-aikapalvelut	2025 kulttuuriohjelma	TEA-viisari: Kulttuuri, Sitoutuminen, Kulttuurin edistäminen strategioissa, Kulttuurihyvinvointisuunnitelma (tavoite 100) 2025: 100
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Kulttuuripalvelujen nykytilan arviointi tehty 2025. Kulttuuriohjelman laatiminen siirtynyt vuoteen 2026.</p>			
Laaja väliarviointi 2027:			

<p>Ehkäistään syrjäytymistä (alle 25-v nuoret) ennaltaehkäisevillä työllisyystoimilla (mm. työpajatoiminta ja kesätöihin hakeutumisen tuki)</p>	<p>Työllisyyspalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	<p>Tilastokeskus: Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2023: 8,2 %) 2025: Ei tulosta vielä saatavilla</p> <p>Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 -24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä (2023: 25,8 %) 2025: Ei tulosta vielä saatavilla</p> <p>Ulkomailta Liperin kuntaan muuttaneiden lukumäärä vuosittain: 2025: 108 henkilöä</p> <p>Muut: Alle 25-v nuorten työttömyysaste alle 25-vuotiaasta työvoimasta. 2025: 28,5 %.</p> <p>Mukana olevien kotoutujien, työnantajien ja yhdistysten lkm. 2025: 88 hlöä kotoutujia kotoutumispalveluiden asiakastietojärjestelmässä</p> <p>Kotoutujien asiakaspalaute: 2025: ka. 4,45 (arvointiasteikko 1-5)</p> <p>Rustik -hankkeen kotoutumisedistämisen kysely: 2025: 100 % kotoutumispalveluiden käyttäjistä Liperissä oli tyytyväisiä saamaansa palveluun</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Työllisyyspalvelut pyrkii tavoittamaan erityisesti alle 30-vuotiaita nuoria palveluiden piiriin. Duunipajalle nuoria ohjautuu työkokeiluihin ja vuonna 2025 käyttöön otettuun toiminnalliseen uravalmennukseen. Kesätyösetelit ulotettiin kolmen sijasta neljään ikäluokkaan 18 vuotta täyttäneiden kesätyöllistymisen tukemiseksi. Nuorille järjestetään infotilaisuuksia kesätyön hakemiseen. Työllisyyspalveluissa otettiin käyttöön myös työnhakijoille eri harkinnasta myönnettävät pienimuotoiset avustukset työllistymispolkujen edistämiseksi (mm. matkakortti ja erilaisten työelämän osaamiskorttien hankinnat).</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
<p>Edistetään kotoutujien osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteistyössä elinkeinoelämän/työnantajien ja yhdistysten kanssa.</p>	<p>Työllisyyspalvelut, Lipertek Oy, hyvinvointipalvelut</p>	<p>2025-2028</p>	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Kunnassa alkoi ELO-hanke vuoden 2025 alussa osana Pohjois-karjalan kotoutumispalveluiden kehittämistä. Hankkeessa on alettu kehittämään ja tarjoamaan kotoutumispalveluita ja rakentamaan yhteistyötä eri toimijoihin. Kunnassa toteutettiin ilmaisia suomen kielen kurseja sekä kielikahviloita (kielikahvilaan ei juurikaan osallistujia). Vuosi on painottunut palveluista tiedottamiseen ja kotoutujien tavoittamiseen. Työnantajillekin tarjottiin mahdollisuutta saada lisätietoa maahanmuuttajataustaisista työntekijöistä sekä heidän palkkaamisestaan kehittämistilaisuudella, mutta se ei toteutunut vähäisen ilmoittautumisen vuoksi. Rakennettu aktiivisesti verkostoa alueen yhdistyksiin ja työnantajiin. Tarjotaan mm. oleskelulupaneuvontaa myös alueen yrittäjille.</p>			

Laaja väliarviointi 2027:			Digiosallistujamäärät: Asiakaspalaute
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Työnhakijoiden digiosallisuuden tukeminen.	Työllisyyspalvelut	2025-2028	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Digiosallisuutta edistetään työpajatoiminnassa ja Duunitalon aulapalvelussa. Lisäksi TNO-hanke järjestää yksilö- ja ryhmämuotoista digivalmennusta. Työnhakija-asiakkaat eivät hakeudu digiryhmiin, mutta yksilölliseen ohjaukseen kyllä.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			

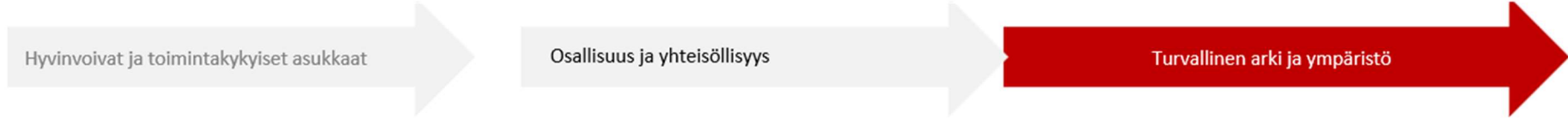
<p>Yhteistyössä yhdistysten, seurojen, järjestöjen ja yritysten kanssa laaditaan tapahtumanjärjestäjän opas ja kehitetään tapahtumien koordinointia.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut Hallinto</p>	<p>2025-2028</p>	<p>Kunnalta avustusta/tukea saaneiden yhdistysten ja järjestöjen määrä, kpl 2025: 3 avustusta (727 €)</p>
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Tapahtuman järjestäjän opas päivitetty.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028:</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			

Tavoite 3. Yhteisöt ja yhteisöllisyys mahdollistavat: Yksinäisyyden vähenemisen

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Kaveritaitoja vahvistetaan osana nuorisotyön toimintoja.	Vapaa-aikapalvelut	Suunnittelu ja toteutus 2025	Kouluterveyskysely (THL): Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2025: 3 %
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Kaveritaitoja käsitellään aina ryhmäytysten yhteydessä. Ryhmäytyksiä on toteutettu puolivuositain kaikille 7.–9.-luokille. Lisäksi kaikille 7. luokille pidetään SPR:n kaveritaitokurssin pohjalta kaveritaitotunnit lukuvuoden 2025–2026 aikana. SPR:n kaveritaito-ohjelma on kestoaltaan 6 x 45 minuuttia. Nämä tunnit on aloitettu syksyllä 2025 ja niitä jatketaan kevään 2026 aikana. Pienemmille oppilasryhmille on pidetty haasteellisissa kaveritilanteissa SPR:n kaveritaito-ohjelman mukaan kaveritaitokursseja Viinijärven koulun 5. ja 6. luokille sekä Ylämyllyn koulun 7. ja 8. luokkalaisille. Kaveritaitoryhmät aloitetaan aina tarvittaessa ja ne ovat kestoaltaan vähintään 6 x 45 min.			Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista 2025: 14 %
Laaja väliarviointi 2027:			Ei yhtään hyvää ystävää, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2025: 1 %
Väliarviointi 2028:			Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista 2025: 10 %
Loppuarviointi 2029:			
Kehitetään ja vakiinnutetaan ikäihmisten ulkoiluystävällisyyden yhteistyötä.	Vapaa-aikapalvelut	2025 alkaen Mahdollinen jatkorahoitus	

<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Vuonna 2025 koulutettiin yhteensä 35 uuttua ulkoiluystävää, Ylämyllyllä 21 ja Liperissä 14. Ulkoiluystäväkoulutuksen sisältöä kehitettiin niin, että jo ulkoiluystävänä toimivia henkilöitä ja kotihoidon ammattilaisia käy kertomassa uusille, kuinka kotihoidon piirissä olevia asiakkaita kohdataan ja heidän kokemuksiaan kohtaamisista. Uudistus on koettu hyväksi ja lisäävän tietoa asiasta. Liperin seurakunta toimii yhteistyökumppanina ulkoiluystävätoiminnassa ja työnjakoa kunnan ja seurakunnan välillä selkiytettiin vuonna 2025. Kunta vastaa yksittäisten ulkoilutettavien kohtaamisista ja ystävien etsimisestä heille. Seurakunta huolehtii hoivakotien yhteiset ulkoilutukset ja yhteydenpidon sinne. Siun sote on tarvittaessa yhteydessä kunnan terveystieteidenohjaajaan.</p>			<p>Muut: Ulkoiluystävätoimintaan koulutettujen määrä 2025: 35 (Ylämyllyllä 21 ja Liperissä 14 ulkoiluystävää).</p>
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028:			
Loppuarviointi 2029:			
Toteutetaan yhteisötaideprojekteja vuosittain.	Vapaa-aikapalvelut	2025-2028	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Avoimessa nuorisotyössä jokaisella nuorisotalolla ja etsivässä nuorisotyössä kuvataiteilijoiden johdolla yhteisötaideprojekteja 2024 – alkuvuosi 2025. Veljesharjun ystävyystapahtumassa yhteisötaideteoksen tekeminen mosaiikista.</p>			Yhteisötaideprojektien määrät/vuosi
Laaja väliarviointi 2027:			

Yksinäisyyden tunnistaminen ja toimenpiteiden suunnittelu kouluittain osana yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintaa.	Perusopetus	2025 -2028	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Ei toimenpiteitä.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028:			
Loppuarviointi 2029:			
Yhteisötilojen, kerhotoilujen ja liikuntapaikkojen mahdollistaminen ja ylläpitäminen järjestöjen toiminnalle talousarvion puitteissa.	Vapaa-aikapalvelut, hyvinvointipalvelut, elinympäristöpalvelut	2025-2028	Yhteisötilojen kävijämäärät 2025: 8282 kävijää (614 tapahtumaa) Yhteisötilo 2026: 2027: 2028:
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Toiminta nykyisellä tasolla, ei leikkauksia.			
Laaja väliarviointi 2027:			

Tavoite 1. Jokaisella on oikeus: turvalliseen elämään ja ympäristöön

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Kiusaamisen ehkäisyn kehittäminen liitetään osaksi varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmia ja opiskeluhuollon ohjausryhmän toimintaa.	Hyvinvointipalvelut, perusopetus, varhaiskasvatus, vapaa-aikapalvelut	Toiminta 2025-2028	TEAvisari: Perusopetus, Seuranta ja tarveanalyysi, Koulukiusaamisen seuranta (tavoite 100) (2023: 89) 2025: Ei tulosta saatavilla
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025)</p> <p>Kuntatasoisen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman laadinta varhaiskasvatuksessa aloitettu. Miniverso-vastaavat tapaavat säännöllisesti (2-3 krt) toimintakauden aikana ja ovat kehittäneet miniverso- toimintaa jokaisessa yksikössä. Esiopetuksen asioissa Ylämyllyn, Liperin ja Viinijärven opiskeluhuollon ohjausryhmät ovat toteutuneet säännöllisesti. Kuraattorien kanssa tehtävä yhteistyö on vahvistunut esiopetuksen osalta.</p> <p>Perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelmaan ei vielä sisällytetty.</p>			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028:			

Y-Crew-menetelmä vakiinnutetaan kiusaamisen ennaltaehkäisyssä.	Perusopetus, vapaa-aikapalvelut	2025 Yläkoulu 2026 alakoulu (Ylämylly)	Kouluterveyskysely (THL): Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. lk oppilaista 2025: 4 % Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. lk. oppilaista 2025: 6 % Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % (tavoite 4. ja 5. luokkalaiset < 9,0 % sekä 8. ja 9. luokkalaiset < 10,0 %) 2025: 4. ja 5. lk: 9 % 8. ja 9. lk: 8 %
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Toiminta käynnistynyt.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Kotivara 72 h varautumisen tietoisuutta lisätään kotitalouksille.	Hallinto, viestintä	Viestintää eri kanavissa.	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Viestintää lisätty 72 h varautumisesta.			
Laaja väliarviointi 2027:			

Toteutetaan turvallisemman tilan periaatteiden säännöllinen puheeksiotto toimitiloissa, palvelualueilla sekä harrastus- ja järjestötoiminnassa.	Hallinto, hyvinvointipalvelut, elinympäristöpalvelut.	Seuranta vuosittain	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Julisteet tehty ja jaettu kaikkiin toimipaikkoihin ja tiloihin. Luottamushenkilöt perehdytetty turvallisemman tilan periaatteisiin kunnan hallitus ja hyvinvointilautakunta.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			

Toteutetaan kunnan tilojen ja alueiden säännölliset esteettömyyskävelyt ja vaikuttavuuden seuranta.	Elinympäristöpalvelut, hyvinvointipalvelut	2025-2028	Tehdyt esteettömyyskävelyt. Vaikuttavuuden seuranta.
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Esteettömyystarkasteluja on toteutettu kiinteistöissä ja liikenneväylillä.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Kartoitetaan mahdollisuuksia esteettömään tilaan perheiden kohtaamispaikka Kota-toiminnalle.	Hyvinvointipalvelut, elinympäristöpalvelut.	Kartoitus 2025 Toteutus avoin	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Alustavasti suunniteltu osaksi uutta Ylämyllyn päiväkotia.			
Laaja väliarviointi 2027:			

Toteutetaan liikuntaolosuhteiden kunnon ja turvallisuuden asiakaskysely. Patteriston yksikön pihalla olevan koripallokentän aitaaminen.	Elinympäristöpalvelut, vapaa-aikapalvelut	2025-2028	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Koripallokentän aitaaminen siirtynyt vuodelle 2026.</p>			
<p>Laaja väliarviointi 2027:</p>			
<p>Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)</p>			
<p>Loppuarviointi 2029:</p>			
Parannetaan Paloaukean ja Jyrin koulu- ja päiväkotiympäristön liikenneturvallisuutta. Toteutetaan päiväkotien korjaamiset ja rakentaminen päiväkotiverkkoselvityksen mukaisesti.	Elinympäristöpalvelut, hyvinvointipalvelut	2025-2028	
<p>Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Toteutettiin laaja-alainen liikenneturvallisuushanke Paloaukean ja Jyrin koulu- ja päiväkotiympäristössä, jossa tuli linja-autoille ja muulle liikenteelle uudet omat saattoliikennealueet ja jalankululle ja pyöräilylle uudet kevyen liikenteen väylät.</p>			

Laaja väliarviointi 2027:			Sotkanet: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä (2024: 213,2) 2025: Ei tulosta vielä saatavilla
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			
Kenkien liukuesteiden hankinta ja jakaminen yli 70-vuotiaille säännöllisesti.	Hyvinvointipalvelut, vapaa-aikapalvelut	Joka toinen vuosi 2026 alkaen	
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Liukuesteiden hankinta suunniteltu vuodelle 2026.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			

Tavoite 3. Jokaisella on oikeus: turvattuun toimentuloon

Toimenpide	Vastuutaho ja resurssit	Aikataulu	Arviointimittarit
Vahvistetaan suunnitelmallisia ja vaikuttavia työllistymispolkuja työhönvalmennuksella. Lisätään syrjäytymisriskissä (alle 25-v.) olevien tavoittamista ennaltaehkäisevästi (mm. etsivä nuorisotyö, perusopetus).	Työllisyyspalvelut, nuorisopalvelut, Lipertek Oy, hyvinvointipalvelut	2025-2028	<p>Tilastokeskus: (Sotkanet) Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (2024: 22,3 %) 2025: 28,5 %.</p> <p>Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä 2024: 24,4 % 2025: Ei tulosta vielä</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2024: 1,5 %) 2025: Ei tulosta vielä</p> <p>Muut: Ohjautuminen (lkm/%) työhön/koulutukseen</p> <p>Mukana olevien yritysten/työnantajien lukumäärän kasvattaminen</p> <p>Laadullinen itsearviointi</p>
Väliarviointi 2026: (toimenpiteet 2025) Etsivä nuorisotyö tavoittanut 110 määrän nuoria vuonna 2025. Nuorten Olkkari 16–28-v nuorille auki torstaisin Ylämyllyn nuorisotilalla.			
Liperin työllisyyspalveluiden painopiste on nuorissa (alle 30-v) työnhakijoissa. Nuorten työllisyyspalveluita on koottu muun muassa TNO-hankkeen kautta yhteiseksi, monialaiseksi palveluksi. Nuorten urapolkuja vahvistetaan työhönvalmennuksen ja uravalmennuksen kautta. Lisätueksi on hankittu mm. psykiatrisen sairaanhoitajan walk in –palvelu Joensuun Ohjaamosta. Vuodelle 2026 on suunniteltu väljennyksiä mm. kuntalisän myöntöehtoihin erityisesti nuorille. Iso haaste on nuorten tavoittaminen heille soveltuviin palveluihin.			
Laaja väliarviointi 2027:			
Väliarviointi 2028: (toimenpiteet 2027)			
Loppuarviointi 2029:			